

Kryteria oceniania z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

– odpowiedź ustna

Stopień celujący:

Wiedza i umiejętności ucznia charakteryzują się pełną znajomością dyscyplin WOS. Pochodzą one z różnych źródeł poza podręcznikowych. Oparte są na wnikliwej analizie rzeczywistości i różnorodności światopoglądowej. Uczeń twórczy w odpowiedzi, nieszablonowy, aktywny, nie unika krytyki i oceny. Ma własne zdanie. Potrafi sam stawiać pytania i przedstawić problemy do dyskusji. Wysoka kultura słowa mówionego.

Stopień bardzo dobry:

Uczeń posiada ogólne wiadomości i umiejętności z zakresu nauk społecznych. Podstawy teoretyczne i praktyczne oparte na najwyższym poziomie programowym i podręcznikowym. Żywo zainteresowany aktualną problematyką społeczno-polityczną i gospodarczą. W szczególny sposób ma opanowaną jedną z dyscyplin WOS: socjologia, ekonomia, politologia, stosunki międzynarodowe, podstawy prawoznawstwa, psychologia społeczna, etyka itd. Znajomość czynna języka danej dyscypliny. Postawa racjonalna, krytyczna, kreatywna. Umiejętność oceny problemów, procesów, zjawisk oraz osób.

Stopień dobry:

Uczeń nie wykazuje szczególnego zaangażowania. Opanował podstawy programowe. Umiejętnie stosuje słownictwo nauk społecznych – nie jest ono bezbłędne. Przejawia przeciętne zainteresowanie otaczającą rzeczywistością. Poprawnie interpretuje informacje mediów i potrafi je ocenić. Postawa krytyczna, chociaż niechętna ocenie. Kreatywność na słabym poziomie. Wiedza merytoryczna oparta na podręczniku.

Stopień dostateczny:

Brak zaangażowania w tematykę przedmiotu, wiedza w zakresie podstawowym. Błędy w stosowaniu pojęć naukowych. Brak orientacji w aktualnej problematyce społeczno-polityczno-gospodarczej. Niechętnie ocenia lub nawet nie próbuje. Słaby poziom wnioskowania. Mechanicznie odtwarza wiedzę. Nie potrafi praktycznie wykorzystać posiadanej wiedzy.

Stopień dopuszczający:

Uczeń ma poważne luki w wiedzy i umiejętnościach, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań podstawowych. Z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Ma braki w zeszycie przedmiotowym (notatki z lekcji, prace domowe). Rozwiązuje problemy typowe, o niewielkim stopniu trudności.

Stopień niedostateczny:

Uczeń nie opanował wiedzy w stopniu koniecznym. Nie rozumie wiadomości, myli je i zniekształca. Nie jest w stanie rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności. Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki.

– odpowiedź pisemna (wypracowanie)

Stopień celujący:

Uczeń w pełni zrozumiał temat, wyczerpał zakres rzeczowy i problemowy. Posiada erudycyjną wiedzę z zakresu dyscyplin WOS. W pracy ujmuje wiele sfer składających się na wiedzę o społeczeństwie, tj. socjologia, politologia, prawo, stosunki międzynarodowe. Stosuje hierarchizację materiału w dłuższych i krótszych okresach, umiejętnie posługuje się związkami przyczynowo-skutkowymi i przestrzenno-czasowymi, posiada zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk. Praca posiada kompozycję, proporcje są oparte na erudycyjnej wiedzy, zastosowano dobór materiału, stosuje samodzielne wnioski, samodzielnie ocenia zjawiska, postacie. Praca charakteryzuje się bezbłędnym stylem, wysoką poprawnością gramatyczną i bezbłędnie stosowaną terminologią z zakresu nauk składających się na wiedzę o społeczeństwie.

Stopień bardzo dobry:

Uczeń w pełni zrozumiał temat, wyczerpał zakres rzeczowy i problemowy. Praca zawiera dużą szczegółowość w przedstawianiu wydarzeń oraz znajomość różnych sfer składających się na wiedzę o społeczeństwie. Uczeń stosuje hierarchizację w dłuższych i krótszych okresach, umiejętnie posługuje się związkami skutkowymi i przestrzenno-czasowymi, posiada zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk. Praca posiada właściwą kompozycję, można w niej wyróżnić odpowiednio proporcjonalnie dobrane części pracy, uczeń wysuwa samodzielne wnioski, samodzielnie ocenia zjawiska, fakty, postacie. Praca charakteryzuje się bezbłędnym stylem, wysoką sprawnością językową, gramatyczną i bezbłędnie stosowaną terminologią historyczną.

Stopień dobry:

Uczeń rozwinął temat, zawarł w pracy prawidłowy zakres rzeczowy i problemowy, opanował wiadomości i umiejętności w zakresie programu, przedstawił różne sfery składające się na wiedzę o społeczeństwie. Uczeń posiadał umiejętność właściwej hierarchizacji, przedstawia związki przyczynowo-skutkowe, analizuje zjawiska, które mają charakter ciągły i spójny, chociaż czasami odtwórczy; poprawnie rozumie i stosuje pojęcia. Praca posiada dobrą konstrukcję (plan, trójdzielność), materiał poprawnie dobrany, ale nie wyczerpuje faktografii z zakresu wiedzy o społeczeństwie. Uczeń posiada podstawowe umiejętności uzasadniania. Styl pracy oraz stosowana terminologia jest bez zastrzeżeń. Dopuszcza się przypadkowe błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Stopień dostateczny:

Praca zgodna z tematem, obejmuje zakres rzeczowy. Podano w niej podstawowe fakty, które pozwalają jeszcze na przedstawienie zagadnienia określonego w temacie. Posiada on trudności z właściwą hierarchizacją materiału, nielicznie i schematycznie przedstawia związki przyczynowo-skutkowe, zdarzają mu się błędy w stosowaniu pojęć, próba analizy ma charakter odtwórczy, związany z opisem wydarzeń. Można wyróżnić części pracy niespójne. Występują błędy w doborze materiału ograniczonego do podstawy programowej oraz pominięto niektóre sfery. Wnioski są błędne, niesamodzielne, niedostatecznie uzasadnione lub ich brak, charakter pracy odtwórczy. Dopuszczalne są błędy stylistyczne, gramatyczne oraz nieliczne błędy ortograficzne. Pojawiają się błędy w terminologii z zakresu nauk składających się na wiedzę o społeczeństwie.

Stopień dopuszczający:

Praca na temat, ale w zakresie podstawowych wiadomości temat tylko częściowo opisany. Brak wielu podstawowych faktów, a zamieszczone są przedstawione w sposób ogólnikowy. Występują liczne błędy rzeczowe. Zdarzają się zastosowania pojedynczych umiejętności, ale mają one charakter odtwórczy. Występują liczne błędy w rozumieniu i stosowaniu pojęć. Praca ma nieprawidłową konstrukcję, plan oraz zachwiane proporcje. Materiał został źle dobrany, ograniczony do jednej sfery, brak wniosków i

uzasadnień, a występujące są często błędne. Styl miejscami niejasny, błędy składniowe, gramatyczne oraz poważne błędy ortograficzne. Słownictwo ubogie i naiwne.

Stopień niedostateczny:

Praca nie na temat, nie podjęto próby określenia problematyki. Fakty zostały przedstawione przypadkowo, brak podstawowych wiadomości, poważne błędy rzeczowe. Trudno dostrzec świadectwa stosowania umiejętności; liczne błędy w rozumieniu zjawisk i pojęć. Konstrukcja niewłaściwa, bez planu, materiał źle dobrany, chaotyczny, brak wniosków lub są fałszywe, brak ocen. Styl nieudolny, błędy stylistyczne i gramatyczne, brak znajomości zasad pisowni, ortografii i interpunkcji. Rażące błędy językowe.

– odpowiedź testowa (procentowa)

stopień celujący	-100% punktów możliwych do zdobycia
stopień bardzo dobry	– 99% – 90% punktów możliwych do zdobycia
stopień dobry	– 89% – 75% punktów możliwych do zdobycia
stopień dostateczny	– 74% – 55% punktów możliwych do zdobycia
stopień dopuszczający	– 54% – 40 % punktów możliwych do zdobycia
stopień niedostateczny	– 30% – 0% punktów możliwych do zdobycia

Kryteria oceniania z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- jest w stanie zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie,
- opanował wiedzę określoną w programie w niepełnym zakresie,
- nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, osoby, podstawowe dokumenty,
- wypełnia druki urzędowe.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie,
- rozumie polecenia,
- potrafi wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach,
- umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy,
- samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie,
- potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce,
- poprawnie pisze pisma, wnioski, skargi.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- opanował wiedzę określoną w programie,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny,
- formułuje własne stanowisko i go broni na forum,
- interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem,
- przejawia zainteresowanie tematem lekcji.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,
- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy.

Wypowiedzi ustne:

- odpowiedzi ustne,
- dyskusje,
- przemówienia,
- debaty z wykorzystaniem argumentowania, syntezy, analizy, wnioskowania, komentarza.

Praca nad projektem uczniowskim i ocena jego prezentacji

Prace pisemne w klasie:

- kartkówka – np. do 15 min, materiał tylko z ostatniej lekcji, lub z ostatnich trzech lekcji, niezapowiedziana (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- sprawdzian – czas trwania dowolny, np. materiał z 3–5 lekcji, zapowiedziany tydzień wcześniej i potwierdzony wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- praca klasowa – większa partia materiału, zapowiedziana np. tydzień wcześniej i potwierdzona wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- testy zawierające zadania zamknięte i otwarte, sprawdzające znajomość treści etapami,
- prace semestralne – tworzone jako interdyscyplinarne sprawdziany kompetencji, konstruowane wspólnie z innymi przedmiotami humanistycznymi.

Prace domowe:

- ćwiczenia,
- notatki,
- własna twórczość, np. przemówienia, wywiady, projekty,
- indywidualne lub zespołowe opracowanie referatu,

- prowadzenie prac badawczych i opracowanie ich wyników,
- opracowanie zagadnień dotyczących bieżących spraw z różnych sfer społecznych,
- przygotowanie, pod kierunkiem nauczyciela, zajęć tematycznych oraz ćwiczeń.

Aktywność na lekcji:

- praca w grupie (organizacja pracy grupy, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy),
- aktywna praca indywidualna poprzez prezentację referatów, projektów itp.,
- udział w konkursach przedmiotowych i projektach angażujących całą społeczność szkolną.

Kryteria oceniania z historii na poziomie podstawowym

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- jest w stanie zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie,
- opanował wiedzę określoną w programie w niepełnym zakresie,
- nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, osoby, podstawowe dokumenty,

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie,
- rozumie polecenia,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach,
- umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy,
- samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie,
- potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce,

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- opanował wiedzę określoną w programie,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny,
- formułuje własne stanowisko i go broni na forum,
- interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem,
- przejawia zainteresowanie tematem lekcji.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,
- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy.

Wypowiedzi ustne:

- odpowiedzi ustne,
- dyskusje,
- przemówienia,
- debaty z wykorzystaniem argumentowania, syntezy, analizy, wnioskowania, komentarza.

Praca nad projektem uczniowskim i ocena jego prezentacji

Prace pisemne w klasie:

- kartkówka – np. do 15 min, materiał tylko z ostatniej lekcji, lub z ostatnich trzech lekcji, niezapowiedziana (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- sprawdzian – czas trwania dowolny, np. materiał z 3–5 lekcji, zapowiedziany tydzień wcześniej i potwierdzony wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- praca klasowa – większa partia materiału, zapowiedziana np. tydzień wcześniej i potwierdzona wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- testy zawierające zadania zamknięte i otwarte, sprawdzające znajomość treści etapami,
- prace semestralne – tworzone jako interdyscyplinarne sprawdziany kompetencji, konstruowane wspólnie z innymi przedmiotami humanistycznymi.

Prace domowe:

- ćwiczenia,
- notatki,

- własna twórczość, np. przemówienia, wywiady, projekty,
- indywidualne lub zespołowe opracowanie referatu,
- prowadzenie prac badawczych i opracowanie ich wyników,
- opracowanie zagadnień dotyczących bieżących spraw z różnych sfer społecznych,
- przygotowanie, pod kierunkiem nauczyciela, zajęć tematycznych oraz ćwiczeń.

Aktywność na lekcji:

- praca w grupie (organizacja pracy grupy, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy),
- aktywna praca indywidualna poprzez prezentację referatów, projektów itp.,
- udział w konkursach przedmiotowych i projektach angażujących całą społeczność szkolną.

Kryteria oceniania z historii i teraźniejszości

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- jest w stanie zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie,
- opanował wiedzę określoną w programie w niepełnym zakresie,
- nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, osoby, podstawowe dokumenty,
- wypełnia druki urzędowe.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie,
- rozumie polecenia,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach,
- umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy,
- samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie,
- potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce,
- poprawnie pisze pisma, wnioski, skargi.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- opanował wiedzę określoną w programie,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny,
- formułuje własne stanowisko i go broni na forum,
- interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem,
- przejawia zainteresowanie tematem lekcji.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,
- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń:

Opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy.

Wypowiedzi ustne:

- odpowiedzi ustne,
- dyskusje,
- przemówienia,
- debaty z wykorzystaniem argumentowania, syntezy, analizy, wnioskowania, komentarza.

Praca nad projektem uczniowskim i ocena jego prezentacji

Prace pisemne w klasie:

- kartkówka – np. do 15 min, materiał tylko z ostatniej lekcji, lub z ostatnich trzech lekcji, niezapowiedziana (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- sprawdzian – czas trwania dowolny, np. materiał z 3–5 lekcji, zapowiedziany tydzień wcześniej i potwierdzony wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- praca klasowa – większa partia materiału, zapowiedziana np. tydzień wcześniej i potwierdzona wpisem do dziennika (zgodnie z zapisem w statucie szkoły),
- testy zawierające zadania zamknięte i otwarte, sprawdzające znajomość treści etapami,
- prace semestralne – tworzone jako interdyscyplinarne sprawdziany kompetencji, konstruowane wspólnie z innymi przedmiotami humanistycznymi.

Prace domowe:

- ćwiczenia,
- notatki,
- własna twórczość, np. przemówienia, wywiady, projekty,
- indywidualne lub zespołowe opracowanie referatu,

- prowadzenie prac badawczych i opracowanie ich wyników,
- opracowanie zagadnień dotyczących bieżących spraw z różnych sfer społecznych,
- przygotowanie, pod kierunkiem nauczyciela, zajęć tematycznych oraz ćwiczeń.

Aktywność na lekcji:

- praca w grupie (organizacja pracy grupy, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy),
- aktywna praca indywidualna poprzez prezentację referatów, projektów itp.,
- udział w konkursach przedmiotowych i projektach angażujących całą społeczność szkolną.

-
-

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z**

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

HISTORIA I TERAŹNIEJSZOŚĆ

HISTORIA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

**KATARZYNA BARANIUK
2023/24**